

3. Tema

1.

Çağ Açıp Çağ Kapatan Padişah

Fatih Sultan Mehmet

İstanbul'un fethiyle dünya tarihini değiştirip yeniden şekillendiren Fatih Sultan Mehmet; kişiliği, devlet adamlığı ve askerî dehasıyla dünyanın en büyük liderlerinden oldu.

• 1432

30 Mart'ta Edirne'de dünyaya geldi.

• 1444

Babası Sultan II. Murat'ın isteğiyle 12 yaşında tahta çıktı.

• 1446

Ülkenin genel durumu ve yaşının küçük olması nedeniyle yaklaşık iki yıl kadar tahtta kaldı ve padişahlığı kendi isteğiyle babasına devretti.

• 1451

19 yaşında yeniden padişah oldu.

• 1453

Henüz 21 yaşındayken yüzyıllardır ele geçirilemeyen İstanbul'u elli dört günlük bir kuşatmanın ardından fethederek "Fatih" unvanını aldı.

• 1481

3 Mayıs'ta Gebze yakınlarında bulunan Hünkâr Çayırı'ndaki ordugâhında 49 yaşında vefat etti.

• 880 bin kilometrekare olan Osmanlı toprakları, onun döneminde 2 milyon 214 bin kilometrekareye ulaştı.

• Hükümdarlığı döneminde âlimlere sahip çıkan Fatih Sultan Mehmet; matematik, coğrafya, astronomi, fizik gibi pek çok alanda yetenekli ve bilgi sahibi bir entelektüeldi.

Bu metinden Fatih Sultan Mehmet'le ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

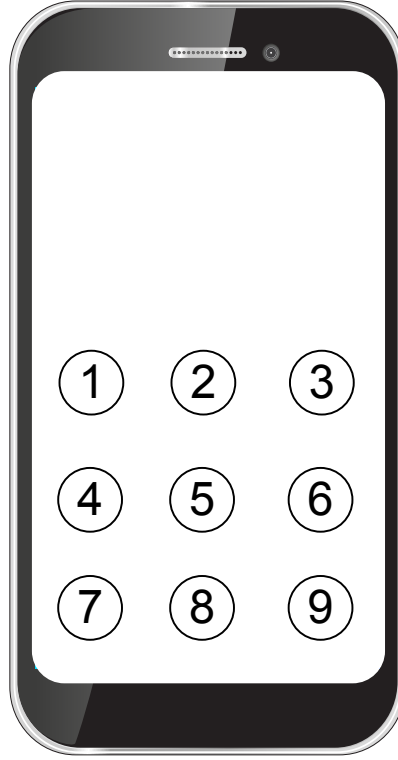
- A) Bilim insanlarına değer vermiş bir padişahtır.
- B) Dünya tarihindeki en önemli liderlerden biridir.
- C) Genç yaşında "Fatih" unvanını almıştır.
- D) Osmanlı topraklarını en geniş sınırlarına ulaştırmıştır.

3. Tema

2. Benim tercih ettiğim dostlukta, ruhlar o kadar derinden uyuşmuş ve kaynaşmıştır ki onları birleştiren dikişin izleri kalmamıştır. Alelade dostlukları bu türden dostluklara benzetmeye kalkmayın. Alelade dostluklarda insan, eli dizginde yürümelidir. Aradaki bağ, yeteri kadar güçlü değildir çünkü.

Bu metindeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yardımsever olmak
B) Risk almak
C) Tedbirli davranmak
D) Güven duymak
3. Yusuf, cep telefonunda ekran kilidi olarak bir desen oluşturur ve deseni unutmamak için bir kâğıda “Sağdan başlayarak elini kaldırmadan ‘N’ harfi çiz.” notunu yazar.

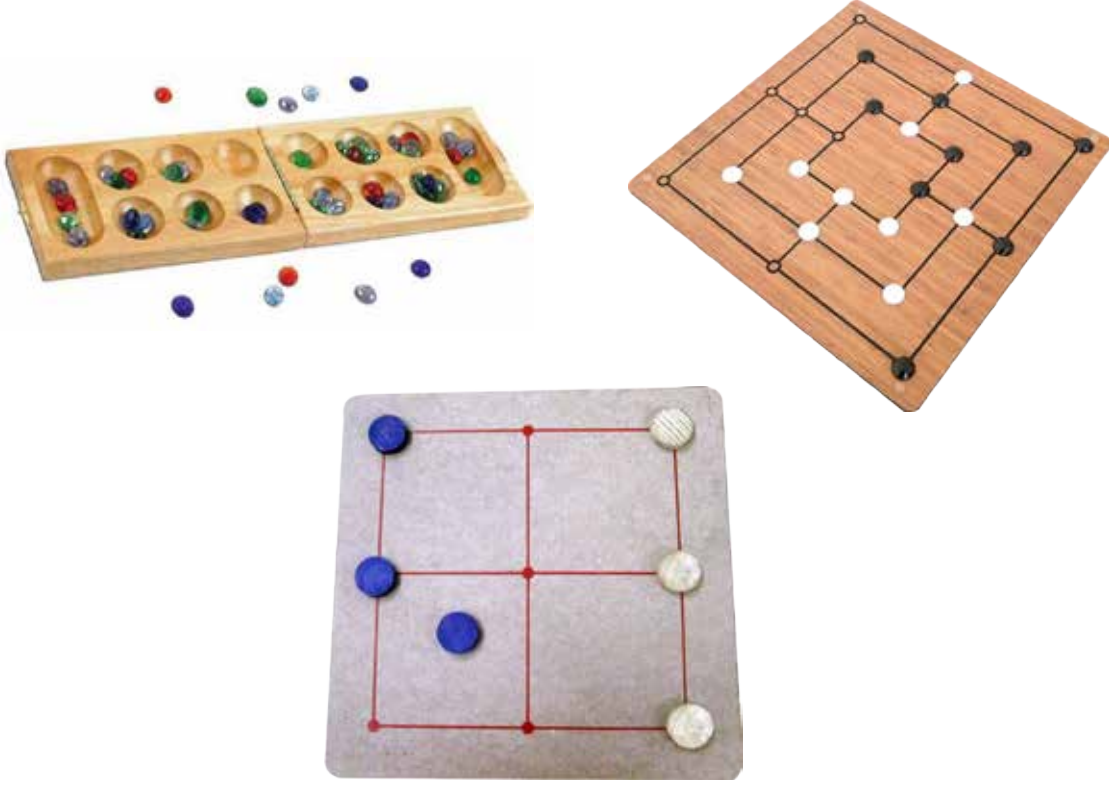
Buna göre Yusuf’un, deseni çizerken üzerinden geçtiği rakamlar hangisinde doğru sırayla verilmiştir?

- A) 9635741 B) 3695147 C) 7415963 D) 9632147
4. Roma İmparatoru Sezar, gönderdiği mektupların düşmanlar tarafından anlaşılmasını istemediği için bir şifreleme yöntemi kullanmıştır. “Sezar Şifreleme Yöntemi” olarak anılan bu yöntemde her bir harfin yerine, alfabadeki sırasına göre kendinden sonraki üçüncü harf kullanılır. Örneğin “GÜN” kelimesi “IZP” şeklinde yazılır.

Bu metinden hareketle “BARIŞ” sözcüğünün “Sezar Şifreleme Yöntemi”ne göre yazımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) ÇBŞKU B) ÇBŞJÜ C) DÇTLU D) DÇTKÜ

5.

Aşağıdaki açıklamalardan hangisi, görseli verilen oyunlardan herhangi biriyle ilgili değildir?

- A) Altı taşla oynanan bu oyunda oyuncular, kendilerine ait üç taşı yatay veya dikey olarak aynı hizaya getirmeye çalışır.
- B) Bu oyunda taşlar, oyunculara eşit paylaşılır. Her oyuncunun önünde, taşların yerleştirildiği dörder çukur bulunur.
- C) Dokuztaş, iç içe üç kare ve bağlantılarından oluşan düzlemde dokuzar taş kullanılarak iki kişi ile oynanan bir oyundur.
- D) Mangala oyununda her oyuncunun önünde altı oyuk bulunur. Bu altı oyukun yanında birer de büyük oyuk yer alır.

6. Bir adam, suda bata çıka ilerlemeye çalışan bir akrep görür. Onu kurtarmaya karar verip parmağını uzatınca akrep onu sokar. Adam, akrebi tekrar kurtarmaya çalışır, akrep onu yeniden sokar. Bunu gören biri, adama “Seni sürekli sokmasına rağmen onu hâlâ neden kurtarmaya çalışıyorsun?” diye sorduğunda şu cevabı alır: “Sokmak, akrebin doğasında vardır. Benim doğamda ise sevmek ve yardım etmek var. Sokmak akrebin doğasında var diye kendi doğamda olandan niçin vazgeçeyim?”

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Günlük hayatta rastlanabilecek bir olay anlatılmıştır.
- B) Ders vermek amacıyla oluşturulmuştur.
- C) Karşılıklı konuşmaya yer verilmiştir.
- D) Olayın gerçekleştiği zaman bellidir.

3. Tema

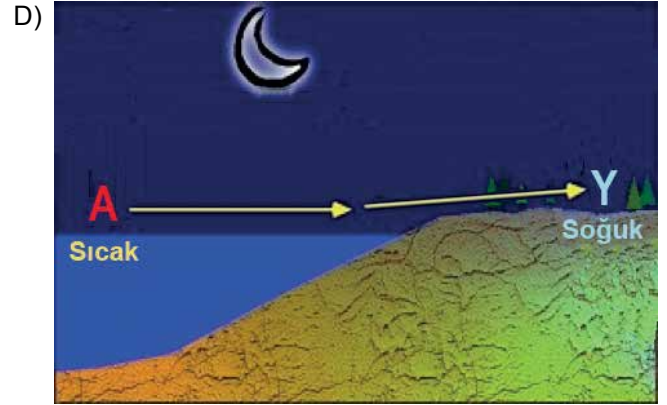
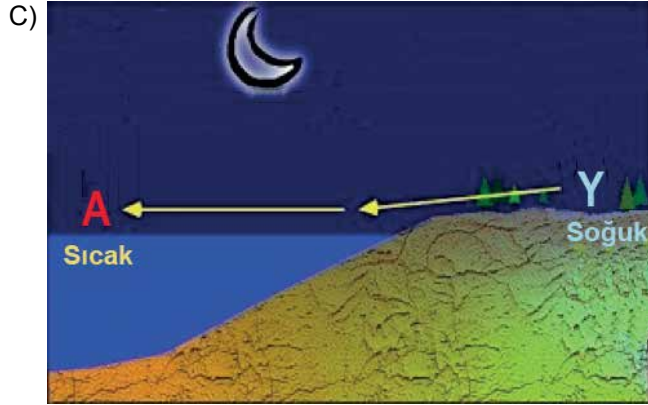
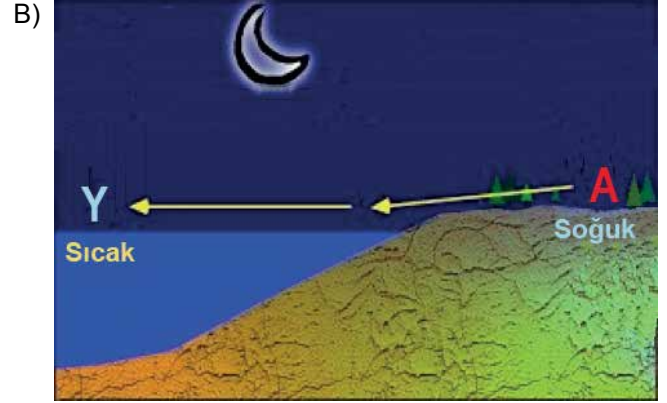
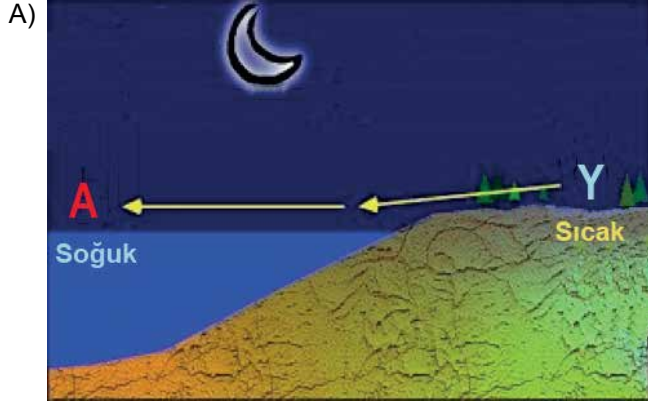
7. Geceleri karalar hızla soğumaya başlar. Bunun sonucunda karanın üzerindeki hava yoğunlaşır ve yüksek basınç alanı oluşur. Denizler ise daha sıcak olduğu için basınç azdır ve alçak basınç alanı durumundadır. Bu durum karadan denize doğru rüzgâr esmesine neden olur. Bu rüzgâra “kara meltemi” denir.

Y: Yüksek Basınç Alanı

A: Alçak Basınç Alanı

← → : Rüzgârın Esiş Yönü

Bu metinde anlatılanların yansıtıldığı görsel aşağıdakilerden hangisidir?

8. Türkçede düşüncenin yönünü değiştirmek için “ama, fakat, lakin, ancak” gibi bağlaçlar kullanılır. Bu bağlaçlar, olumsuz düşünceden olumluya, olumlu düşünceden olumsuzla geçişi sağlar.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde bağlaç, düşüncüyü diğerlerinden farklı bir yönde değiştirmiştir?

- A) Köye bu yıl çok az yağmur yağdı ama alınan tedbirlerle kuraklık yaşanmadı.
B) Annem gelinliğine gözü gibi bakıyordu fakat zamanla gelinlikte sarı lekeler oluştu.
C) Güller eskidi, bülbüller ötmez oldu, mevsimler yorgun lakin ben canlılığımı koruyorum.
D) Yıllar geçiyor, ömür tükeniyor ancak ben hâlâ çocuk ruhluym.

3. Tema

9. Çocukluğumda kış mevsimi gelince babam beni bahçelere götürür; yaprakları dökülmüş, sadece gövdesi ve dalları kalmış ağaçların isimlerini sorardı bana. Bilirsem neşelenir, dönüşte bir şeyler ısmarlardı. O vakitler buna bir anlam veremezdim ama artık anlamını biliyorum. Babam aslında ağaçları değil, insanları öğretiyordu bana. İşin hikmeti buydu. Ağaçlar üzerinden insanları tanıma sanatı... Dalların meyve doluyken seni herkes tanır ve severdi. Yaprakların gölge verdiği yerde yanına gelen, senden istifade eden çok olurdu. Kış ise zor günler, ağır şartlar demektir. İnsanlara verebileceğin yahut onların senden alacağı hiçbir şey yoktu. Zor zamanlarda da seni seven ve sana kucak açanlar hakiki dostların demektir.

Bu metinde anlatılanlar aşağıdaki atasözlerinden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Dost, kara günde belli olur.
B) Dostun attığı taş, baş yarmaz.
C) Dost ile ye, iç; alışveriş etme.
D) Dost başa, düşman ayağa bakar.

10. Alper, Türkçe öğretmeninin verdiği bir ödev için aşağıdaki metni yazmıştır.

Bahar mevsimi gelmişti. Baharın geldiği, çiçeklerin açmasından ve derelerin taşmasından anlaşılıyordu. Karların erimesiyle oluşan sular, önüne gelen her şeyi sürüklüyordu. Tohumlar yavaş yavaş filizlenmeye başlıyordu.

Öğretmen, metni okuduktan sonra Alper'e şu önerilerde bulunmuştur:

- I. Aralarında değişik yönlerden ilgi bulunan iki şeyden zayıf olanı kuvvetli olana benzetebilirsin.
- II. İnsan dışındaki varlıklara insana özgü nitelikler vererek daha etkileyici bir anlatıma ulaşabilirsin.
- III. İnsan dışındaki varlıkları konuşturarak, anlatmak istediğini farklı bir şekilde dile getirebilirsin.
- IV. Bir şeyi olduğundan fazla büyüterek veya küçülterek anlatımı çarpıcı hâle getirebilirsin.

Alper, yazdığı metni bu öneriler doğrultusunda değiştirerek aşağıdaki metni oluşturmuştur.

Çiçekler açıyor, dereler coşuyor, doğa tüm gücüyle baharın geldiğini müjdeliyordu. Dağları titreterek akan kar suları coşkusunu gizleyemiyor, önüne ne gelirse sürüklüyordu. Toprak mutluydu, direnmiyordu derinlerden fışkıran gizemli tohumlara.

Bu bilgilere göre Alper, değiştirdiği metinde öğretmeninin önerilerinden hangilerini uygulamıştır?

- A) I ve III. B) I ve IV. C) II ve III. D) II ve IV.

3. Tema

11. Motorlu taşıtlarda kullanılan kış lastiklerinin yüzeyinde pek çok oyuk vardır. Bu oyuklar, yaz lastiklerinde seyrekleşir; böylece lastik yüzeyinin yere daha çok temas etmesi ve yüksek hızda bile yola iyi tutunması amaçlanır. Lastikteki oyukların seyrek olması araçla yol arasındaki sürtünme kuvvetini azaltır. Bu nedenle yaz lastiği kullanıldığında araçların yakıt tüketimi düşer.

Bu metne göre yüzeyinde fazla oyuk bulunan lastiklerin özellikleri ile ilgili aşağıdaki işaretlemelerden hangisi doğrudur?

	Sürtünme Kuvvetini Artırır	Sürtünme Kuvvetini Azaltır	Yakıt Tüketimini Artırır	Yakıt Tüketimini Azaltır
A)		✓	✓	
B)	✓		✓	
C)	✓			✓
D)		✓		✓

12. (I) Güneşin zararlı ışınlarından korunmak için ya bir gölgeye sığınıyor ya da cildimize güneş koruyucu krem sürüyoruz. (II) Fakat güneşten korunmanın, sağlığımız için bir risk oluşturduğu fikri önem kazanmaya başladı son yıllarda. (III) Dünya çapında büyük oranda artan D vitamini eksikliğinin, insanların güneşten korunmaya çalışmasından kaynaklandığı ortaya çıktı. (IV) D vitamini eksikliği, beraberinde güçsüz kemik ve dişleri, enfeksiyonları, kalp ve damar hastalıklarını getiriyor.

Bu metinde numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede bir tespitte bulunulmuştur.
B) II. cümlede düşüncenin yönü değişmiştir.
C) III. cümlede neden-sonuç ilişkisi söz konusudur.
D) IV. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.

3. Tema

13. I. Şekerin etkisiyle suyunu iyice salan çilekleri, yüksek ateşte kaynayana kadar pişirin.
II. Ocaktan almadan iki dakika önce limon suyu ekleyin.
III. Çilekleri yıkayıp tencereye alın ve çileklerin üzerine şeker döküp bir gece bekletin.
IV. Kaynamaya başlayınca ocağın altını kısın ve ara ara dikkatli bir şekilde karıştırın.

Çilek reçeli yapım aşamalarının anlatıldığı numaralanmış cümleler olayların oluşuna göre sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

14.

Zamanla nasıl değişiyor insan
Hangi resmime baksam ben değilim
Nerede o günler, o şevk, o heyecan
Bu güler yüzlü adam ben değilim
Yalandır kaygısız olduğum yalan

Bu dizelerde aşağıdaki duygulardan hangisi yoktur?

- A) Beğenme B) Yakınma C) Özlem D) Şaşkınlık

15. Penisilin keşfi, 1927 yılında A. Fleming'in ilginç bir gözlemine dayanır. İçerisinde mikrop ürettiği kapları inceleyen Fleming, bunlardan birinin üzerinde mavi renkli bir küf oluştuğunu ve bu küfün çevresinde hiç mikrop üremediğini fark etti. Bu ilginç olayı araştıran Fleming, küflenmiş peynirlerin üzerinde de oluşan bu mavi küfün içindeki mikroorganizmaların, mikropları öldürdüğünü buldu. Buna penisilin adını verdi. Penisilin yapay olarak elde edilmesi ise 1940 yılında gerçekleşti.

Bu metinden penisilin ile ilgili aşağıdakilerin hangisine kesin olarak ulaşılır?

- A) Bir tesadüf sonucu keşfedildiğine
B) Süt ürünlerinde daha çok bulunduğu
C) Birçok hastalığın tedavisinde kullanıldığına
D) Yapay hâlinin Fleming tarafından üretildiğine

3. Tema

16. Son dönemde tarih ve kültür ağırlıklı kitaplar okuyorum ama aslında seyahatnameleri, günlük ve otobiyografileri severim. Yerli ya da yabancı fark etmez. Tekrar tekrar okuduğum yazarlar da var: Sait Faik, Refik Halit, Çehov, Sabahattin Ali... Rus klasiklerine ise yol haritası ya da pusula gözüyle bakarım.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabıdır?

- A) Okuduğunuz yazarların yerli ya da yabancı olması sizin için önemli midir?
- B) Hangi yazarları ve ne tür kitapları okumayı tercih ediyorsunuz?
- C) İyi bir kitabın hangi özellikleri taşıması gerektiğini düşünüyorsunuz?
- D) Tarih ve kültür ağırlıklı kitapları okumak okura bir şey kazandırır mı?

17. • Teması bahardır.
• Anlamca birbirinin karşıtı olan kavramlara yer verilmiştir.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde bu özelliklerin tümü yer almaktadır?

- A) Bu sabah mutluluğa aç pencereni
Bir güzel arın dünkü kederinden
Bahar geldi, bahar geldi güneşin doğdu yerden
Çocuğum, uzat ellerini
- B) Hava ne kadar güzel öğretmenim
Yollar, ağaçlar, kuşlar ne kadar güzel
Yeryüzü pırıl pırıl öğretmenim
Gizlisi saklısı kalmamış dünyanın
- C) İstanbul'un öyledir baharı
Bir aşk oluverdi aşinalık
Aylarca hayal içinde kaldık
Zannımca Erenköyü'nde artık
Görmez felek öyle bir baharı
- D) Sıyrılmış, beyaz karanlık içinden, pırıl pırıl
Berraklığında bilme nedir hafta, ay ve yıl
Hüznün, ferahlığın bizim olsun kışın, yazın
Hiçbir zaman kader bizi senden ayırmasın

3. Tema

18. Çoğul eki (-lar / -ler), eklendiği isme çokluk anlamı dışında “yaklaşıklık, abartma, aile (grup)” anlamları katar.

Buna göre çoğul eki aşağıdaki cümlelerin hangisine sözü edilen anlamlardan herhangi birini katmamıştır?

- A) Az ötede otuzlu yaşlarda bir adam, gazete okuyor.
- B) Akşamları arkadaşımınla sahilde gezintiye çıkarım.
- C) Ne zamandır alt komşumuz Nerimanlara gitmedik.
- D) Dünyalar kadar işi bir çırpıda halledivermiş.

- 19.
- Bağlaç olan “da, de” ayrı yazılır.
 - Belirli bir tarih bildiren gün ve ay adları büyük harfle başlar.
 - Türkçede sert ünsüzle biten kelimeler, sert ünsüzle başlayan ekler alır.

Bu kurallara göre aşağıdaki davetiyelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

A) Sevgili Arkadaşım,
28 Nisan 2019 Pazar günü
yeni yaşıma girerken
senide yanımda görmekten
mutluluk duyarım.

B) Sevgili Arkadaşım,
28 nisan 2019 pazar günü
yeni yaşıma girerken
seni de yanımda görmekten
mutluluk duyarım.

C) Sevgili Arkadaşım,
28 Nisan 2019 Pazar günü
yeni yaşıma girerken
seni de yanımda görmekten
mutluluk duyarım.

D) Sevgili Arkadaşım,
28 Nisan 2019 Pazar günü
yeni yaşıma girerken
seni de yanımda görmekten
mutluluk duyarım.

3. Tema

20. İsimlerin rengini, biçimini ve durumunu bildiren kelimelere "niteleme sıfatı"; isimleri soru, sayı, işaret ya da belirsizlik bakımından etkileyen kelimelere ise "belirtme sıfatı" denir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde hem niteleme hem de belirtme sıfatı vardır?

- A) Siyah paltosunu öteki eline aldı.
- B) Bu iki mühendisin geleceği çok parlak.
- C) Çalışkan ve disiplinli insanlara hayranım.
- D) Birçok şiirin hangi şaire ait olduğu belli değildir.

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.